

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української літератури, компаративістики і гринченкознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олександр ЖИЛЬЦОВ

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОМУНІКАТИВНИЙ ПРАКТИКУМ

для студентів

спеціальності	029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа 061 Журналістика
освітнього рівня	другого (магістерського)
освітньої програми	029.00.02 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа 061.00.03 Видавнича справа та редагування

Київ — 2022

Розробник:

Саврасова-В'юн Тетяна Олександрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Викладач:

Саврасова-В'юн Тетяна Олександрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства
Протокол від ____ . ____ . 2022 р. № ____

Завідувач кафедри (О. О. Бровко)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
____ . ____ . 2022 р.

Гарант освітньої програми (Н.М. Терещенко)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми Видавнича справа та редагування
____ . ____ . 2022 р.

Гарант освітньої програми (Н. М. Вернигора)

Робочу програму перевірено
____ . ____ . 2022 р.

Заступник декана з навчальної та науково-методичної роботи Факультету української філології, культури і мистецтва (С. І. Горобець)

Пролонговано:

на 20 __ /20 __ н.р. _____ (_____) « ____ » __ 20 __ р., протокол № __
підпис (ПБ)

на 20 __ /20 __ н.р. _____ (_____) « ____ » __ 20 __ р., протокол № __
підпис (ПБ)

на 20 __ /20 __ н.р. _____ (_____) « ____ » __ 20 __ р., протокол № __
підпис (ПБ)

на 20 __ /20 __ н.р. _____ (_____) « ____ » __ 20 __ р., протокол № __
підпис (ПБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Комунікативний практикум

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Вид дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	6/180
Курс	6
Семестр	11
Обсяг кредитів	6
Обсяг годин, зокрема:	180
Аудиторні	48
Модульний контроль	12
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	120
Форма семестрового контролю	Залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: поглиблення фахової компетентності магістрів у сфері ділової та міжособистісної комунікаційної діяльності.

Завдання:

- узагальнити, поглибити знання щодо сутності, сучасного стану, особливостей комунікативного процесу у професійній діяльності;
- сприяти розвитку комунікативних здібностей, культури мовлення;
- вдосконалити здатність застосовувати комунікативні навички у процесі реалізації науково-практичних, методичних заходів професійного спрямування.

У результаті засвоєння навчального матеріалу навчальної дисципліни «Комунікативний практикум» під час лекційних, практичних занять та самостійної роботи студенти набувають таких програмних компетентностей:

Загальні компетентності

ЗК-2 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-3 Вміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-4 Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.

ЗК-5 Здатність до письмової та усної комунікації; уміння ясно висловлюватися, бути переконливим; навички міжособистісних стосунків; навички ефективного використання сучасних комунікаційних технологій.

ЗК-8 Здатність до пошуку, оброблення й аналізу необхідної для розв'язування навчальних, наукових і професійних завдань інформації з різних джерел із дотриманням етичних і правових норм; навички використання інформаційно-комунікаційних, комп'ютерних технологій як інструменту набуття знань і умінь, а також презентації проблеми, задачі, відомих чи власних результатів тощо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК-2 Здатність організувати роботу та здійснювати керівництво інформаційно-аналітичними структурними підрозділами на підприємствах, в організаціях та установах, зокрема в архівних та бібліотечних.

СКУ-14 Здатність вільно орієнтуватися в цифровому просторі, взаємодіяти та комунікувати з різними суб'єктами кіберпростору; здатність використовувати операційні і технологічні можливості техніки, з якою необхідно взаємодіяти.

СКУ-15 Здатність співпрацювати на національному та міжнародному рівнях з метою професійного розвитку та обміну досвідом в інформаційній, бібліотечній та архівній галузях; здатність до саморозвитку та лідерства.

СКУ-16 Здатність професійного спілкування державною та іноземними мовами у процесі виконання фахових завдань та популяризації інноваційної роботи.

ФК-7 Здатність суб'єкта інформаційно-комунікаційної взаємодії орієнтуватися в ситуаціях професійного спілкування, розуміти мотиви, інтенції, стратегії поведінки, фрустрації, як свої власні, так і партнерів спілкування, налагоджувати, вибудовувати та підтримувати канали соціальної та наукової комунікації.

ФК-8 Здатність до розробки ефективних стратегій і проектувань оптимальної організації структури інформаційно-бібліотечних закладів; здатність до розвитку організаційної культури і системи корпоративних комунікацій

Програмні результати навчання

РН-2 Здійснювати організацію та управління інформаційно-аналітичною діяльністю на підприємствах та установах.

РН-10 Використовувати прикладні соціокомунікативні технології для організації ефективного спілкування на професійному, науковому та соціальному рівнях на засадах толерантності, діалогу і співробітництва.

ПРН-У-1 Доносити професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу; усно й письмово спілкуватися рідною та іноземною мовами в науковій, виробничій і соціально-культурній сферах діяльності із професійних питань.

ПРН-У-5 Організувати науково-практичні, методичні заходи з метою встановлення професійних комунікацій.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

№	Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин за видами робіт					
			Аудиторна				Самостійна робота	Семестровий контроль
			Лекції	Семінари	Практичні	Модульний контроль		
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи комунікації								
1.	Вступ до комунікативного практикуму. Сутність, особливості комунікації як предмет наукового пізнання	14	2	-	-	-	12	-
2.	Комунікація як процес в інформаційному суспільстві	14	2	-	-	-	12	-
3.	Канали комунікації. Вербальна, невербальна, паравербальна комунікація	20	2	-	4	2	12	-
4.	Комунікативні бар'єри	20	2	-	4	2	12	-
5.	Етапи, умови і засоби ефективної комунікацій. Мовний вплив і маніпулювання	20	2	-	4	2	12	-
Змістовий модуль 2. Практичні засади комунікації								
6.	Сучасні комунікативні технології	14	2	-	-	-	12	-
7.	Рівні комунікації: міжособистісна, групова, публічна, ділова, бізнесова, масова, організаційна комунікації	18	2	-	4	-	12	-
8.	Прикладні комунікації: соціальні, кризові, міжнародні, міжкультурні, політичні, релігійні	20	2	-	4	2	12	-
9.	Конфлікти, їх види, причини виникнення	20	2	-	4	2	12	-
10.	Методи і форми комунікативного аналізу	20	2	-	4	2	12	-
<i>Разом</i>		180	20	-	28	12	120	-

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ КОМУНІКАЦІЇ

Тема 1. Вступ до комунікативного практикуму. Сутність, особливості комунікації як предмет наукового пізнання (2 год.)

Предмет, об'єкт, мета, завдання дисципліни «Комунікативний практикум». Наукові підходи щодо сутності, особливостей комунікації як наукового явища. Історико-теоретичні етапи розвитку теорій комунікації. Поняття комунікації. Комунікація, спілкування, інформація: співвідношення понять. Стадії комунікації. Типологія комунікацій. Спрямованість комунікації. Ознаки комунікації. Функції комунікації. Закони комунікації.

Основні поняття теми: комунікація, спілкування, інформація, типологія, спрямованість, закони, функції.

Рекомендовані джерела:

Основні: [3; 11].

Додаткові: [6; 12].

Тема 2. Комунікація як процес в інформаційному суспільстві (2 год.)

Комунікативний процес. Структура комунікативного процесу, моделі комунікації. Модель Якобсона. Модель Шеннона-Вівера. Модель Нью-кома. Модель Лотмана. Модель Еко. Модель Барта. Модель знаку. Моделі масової комунікації. Пропагандистські моделі. Контр-пропагандистські моделі. Модель «спіралі мовчання». Модель телевізійної комунікації. Прикладні моделі комунікації. Релігійна комунікація. Ділова комунікація. Психоаналіз і психотерапія. Рекламна комунікація. Риторика. Теорія аргументації.

Основні поняття теми: комунікативний процес, комунікативний акт, структура, модель, риторика, аргументація.

Рекомендовані джерела:

Основні: [2; 6; 10; 13].

Додаткові: [4; 6; 12].

Тема 3. Канали комунікації. Вербальна, невербальна, паравербальна комунікація (2 год.)

Поняття «комунікативний канал». Різновиди комунікативних каналів. Характеристика основних комунікативних каналів. Вибір, використання комунікативних каналів для здійснення комунікативної дії. Природні комунікативні канали: вокальний, візуальний, тактильний, нюховий, смаковий. Основні характеристики природного каналу. Різновиди природного каналу комунікації: вербальний, невербальний. Паравербальна комунікація. Взаємозв'язок між природними каналами під час комунікативної дії. Технічні канали комунікації. Еволюція комунікативних каналів. Гібридні канали: мовна комунікація, документна комунікація, електронна комунікація. Мистецькі канали комунікації.

Основні поняття теми: комунікативний канал, природні канали комунікації, технічні канали комунікації, вербальна, невербальна, пара вербальна комунікація.

Рекомендовані джерела:

Основні: [10; 13].

Додаткові: [5; 6].

Тема 4. Комунікативні бар'єри (2 год.)

Комунікативний бар'єр. Чинники комунікативних бар'єрів. Види комунікативних бар'єрів: соціальні, відносин, нерозуміння, психологічного походження. Бар'єри ефективного слухання. Шляхи подолання комунікативних бар'єрів. Подолання комунікативних бар'єрів під час самопрезентації, формального, неформального спілкування. Розвиток емпатії, вміння слухати, розуміти невербальні засоби комунікації. Стереотипи у процесі комунікації.

Основні поняття теми: комунікативний бар'єр, активне слухання, само презентація, формальне, неформальне спілкування, стереотип.

Рекомендовані джерела:

Основні: [1; 10; 13].

Додаткові: [7; 11].

Тема 5. Етапи, умови і засоби ефективної комунікації. Мовний вплив і маніпулювання (2 год.)

Ефективна комунікація. Показники ефективної комунікації. Характеристики комунікативності людини. Засоби досягнення ефективної комунікації. Запитання, відповіді ефективної комунікації. Культура ділових комунікацій. Причини неефективності комунікативної взаємодії. Принципи організації ефективного комунікаційного процесу. Методи розвитку ефективної комунікації. Мовний вплив. Маніпулювання.

Основні поняття теми: ефективна комунікація, етапи, умови, засоби, мовний вплив, маніпуляція.

Рекомендовані джерела:

Основні: [1; 4; 10].

Додаткові: [1; 5].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ КОМУНІКАЦІЇ

Тема 6. Сучасні комунікативні технології (2 год.)

Поняття «технологія». Складові комунікативної технології: систематичність, масовість, алгоритмічність. Характеристика основних комунікативних технологій: пропаганда, реклама, PR. Перфоманс. Технології політичної комунікації. Психотерапія як комунікативна процедура. Розвиток НЛП-технологій. Індустріальні засоби організації комунікативних процесів у суспільстві. Комунікаційні кампанії.

Основні поняття теми: технологія, пропаганда, реклама, зв'язки з громадськістю, перфоманс, психотерапія, комунікаційні кампанії.

Рекомендовані джерела:

Основні: [9; 15].

Додаткові: [7; 13].

Тема 7. Рівні комунікації: міжособистісна, групова, публічна, ділова, бізнесова, масова, організаційна комунікації (2 год.)

Рівні комунікації. Публічна комунікація, публічний простір. Засоби масової комунікації. Масова комунікація. Класифікація теорій масової комунікації. Види, форми публічних виступів: промова, доповідь, проповідь, огляд подій. Організаційна комунікація. Функції, форми організаційних комунікацій.

Основні поняття теми: рівні, публічна, масова, організаційна комунікації, простір комунікації, засоби.

Рекомендовані джерела:

Основні: [13; 15].

Додаткові: [6].

Тема 8. Прикладні комунікації: соціальні, кризові, міжнародні, міжкультурні, політичні, релігійні (2 год.)

Особливості прикладних комунікацій. Міжнародні та міжкультурні комунікації. Соціальна комунікація. Кризова комунікація. Управління кризовими комунікаціями. Релігійна комунікація. Політична комунікація. Функції політичної комунікації.

Основні поняття теми: прикладні комунікації, міжнародна, кризова, соціальна, міжкультурна, релігійна комунікація, функції.

Рекомендовані джерела:

Основні: [13; 15].

Додаткові: [6].

Тема 9. Конфлікти, їх види, причини виникнення (2 год.)

Сутність, джерела, причини, функції, класифікація, ознаки конфліктів. Конфлікти діяльності, поведінки, взаємин, мотиваційні Структура конфлікту. Суб'єкт, об'єкт, умови перебігу, образи конфліктної ситуації. Форми конфліктів. Засоби блокування конфліктів. Особливості конфліктної поведінки. Методи врегулювання конфліктів. Стратегії розв'язання конфліктів.

Основні поняття теми: конфлікт, конфліктна ситуація, стратегія, метод, засіб, форми конфлікту.

Рекомендовані джерела:

Основні: [6; 12].

Додаткові: [12].

Тема 10. Методи і форми комунікативного аналізу (2 год.)

Мета та завдання аналізу комунікативних процесів. Комплексний комунікативний аналіз і його складові. Практичне використання методів аналізу в комунікативній діяльності. Семіотичний аналіз та його основні

складові: семантика, прагматика, синтактика. Контент-аналіз. Об'єкти дослідження контент-аналізу. Методи, одиниці та обробка результатів контент-аналізу. Прагматичний аналіз та його складові. Психологічний аналіз: основні форми. Структурний аналіз і його використання у комунікативних процесах. Політичний аналіз.

Основні поняття теми: аналіз, комунікативний аналіз, семіотичний аналіз, контент-аналіз, прагматичний аналіз, психологічний аналіз.

Рекомендовані джерела:

Основні: [7].

Додаткові: [2; 9].

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів Денна форма

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 1	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5	5	5
Відвідування практичних занять	1	6	6	8	8
Робота на практичному занятті	10	6	60	8	80
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	5	25
Виконання модульної роботи	25	3	75	3	75
<i>Разом</i>		25	171	29	193
Максимальна кількість балів: 364					
Розрахунок коефіцієнта: $364 : 100 = 3,64$					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи комунікації

Тема 1. Сутність, особливості комунікації як предмет наукового пізнання (12 год.)

1. Наукові підходи щодо сутності, змісту комунікації.
2. Комунікація і спілкування: спільне і відмінне.
3. Комунікація та інформація.
4. Рівні комунікації.
5. Самопрезентація і самопросування.
6. Просування компаній і внутрішні комунікації.

Завдання

1. На основі вивчення наукової літератури визначити тенденції розвитку суспільства у сфері комунікації.
2. Скласти перелік власних потреб, які задовольняються під час комунікації. Навести приклади відповідних 2 ситуацій.
3. Підготувати тези доповіді на тему «Комунікація як соціокультурний процес взаємодії людей».

Вимоги до завдань

1. Тенденції розвитку суспільства у сфері комунікації виконати у формі есе, дотримуватися загальноприйнятої структури есе, викладати передусім власні думки, рекомендований обсяг есе 1,5-2 сторінки.
2. Обсяг тез – 3 сторінки. Тези мають бути придатними для практичного застосування.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (1 бал), самостійність мислення “ бали), аргументованість тез (2 бали).

Тема 2. Комунікація як процес в інформаційному суспільстві (12 год.)

1. Комунікаційний акт як функціональна одиниця комунікаційного процесу.
2. Мова як код.
3. Комунікант як суб’єкт комунікації.
4. Особливості мовлення комуніканта.
5. Типи контексту.
6. Моделі комунікації.

Завдання

1. Підготувати презентацію на тему «Комунікаційний процес як науковий феномен».
2. Обрати 2 моделі комунікації. Навести життєві приклади застосування кожної моделі.

3. Підготувати тези доповіді на тему «Місце і значення мовної комунікації у структурі людської цивілізації».

Вимоги до завдань

1. Презентація у PowerPoint, 10 слайдів.

2. Обсяг тез – 3 сторінки. Тези мають бути придатними для практичного застосування.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.

2. Оцінюватимуться оригінальність (2 бали), самостійність мислення (1 бал), аргументованість тез (2 бали).

Тема 3. Канали комунікації. Вербальна, невербальна, паравербальна комунікація (12 год.)

1. Мовна (вербальна, словесна) комунікація у гносеологічному, онтологічному, прагматичному аспектах.

2. Функції мови.

3. Правила активного слухання.

4. Особливості візуальної комунікації.

5. Мовчання як форма комунікації.

6. Характеристика паравербальної комунікації.

Завдання

1. Скласти таблицю переваг і недоліків діалогу як форми вербальної комунікації у професійній діяльності.

2. Здійснити самоаналіз здатності до комунікації, характеризуючи образи себе в комунікації: Я-реальне, Я-ідеальне, Я-потенційне, Я-офіційне, Я-неофіційне, Я-негативне, Я-майбутнє.

3. Підготувати тези доповіді на тему «Жести у системі невербальних засобів комунікації народів світу».

Вимоги до завдань

1. Обсяг тез – 3 сторінки. Тези мають бути придатними для практичного застосування.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.

2. Оцінюватимуться оригінальність (2 бали), самостійність мислення (1 бал), аргументованість тез (2 бали).

Тема 4. Комунікативні бар'єри (12 год.)

1. Типологія бар'єрів комунікації.

2. Чинники комунікативних бар'єрів.

3. Помилки у процесі комунікації.

4. Негативні емоції як чинник бар'єрів комунікації.

5. Принципи взаєморозуміння у спілкуванні.

6. Правила переконання.

Завдання

1. Підготувати матеріал для вебінару на тему «Шляхи подолання комунікативних бар'єрів».

2. Визначити 2 типи бар'єрів, які перешкоджають Вам ефективно здійснювати комунікацію. Описати життєві обставини, за яких визначені бар'єри створювали труднощі у спілкуванні.

3. Підготувати тези доповіді на тему «Комунікативний портрет конкурентоздатного фахівця».

Вимоги до завдань

1. Матеріали вебінару (інформативна частина, практичні рекомендації, вправи) мають бути розраховані на 30 хвилин.

2. Обсяг тез – 3 сторінки. Тези мають бути придатними для практичного застосування.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.

2. Оцінюватимуться оригінальність (2 бали), самостійність мислення (1 бал), аргументованість тез (2 бали).

Тема 5. Етапи, умови і засоби ефективної комунікацій. Мовний вплив і маніпулювання (12 год.)

1. Зв'язок ефективної комунікації з іншими науками.

2. Комунікативна позиція.

3. Сильна і слабка комунікативна позиція.

4. Способи мовного впливу.

5. Правила мовного етикету і мовного впливу.

6. Особливості маніпулювання.

Завдання

1. Підготувати матеріали для дискусії на тему «Мовець-маніпулятор та основні ознаки його комунікативної поведінки».

2. Зробити самоаналіз, описати особливості застосування Вами правил мовного етикету і мовного впливу за двома ситуаціями із життя.

3. Підготувати тези доповіді на тему «Особливості написання промов і професія «спічрайтера»».

Вимоги до завдань

1. Матеріали дискусії (орієнтовні питання, уявні відповіді) мають бути розраховані на 30 хвилин.

2. Самоаналіз оформити у вигляді таблиці (1 стовбчик – правила, 2 стовбчик – особливості застосування того чи іншого правила).

3. Обсяг тез – 3 сторінки. Тези мають бути придатними для практичного застосування.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.

2. Оцінюватимуться оригінальність (2 бали), самостійність мислення (1 бал), аргументованість тез (2 бали).

Змістовий модуль 2. Практичні засади комунікації

Тема 6. Сучасні комунікативні технології (12 год.)

1. Міжнародні стандарти е-урядування.
2. Базові моделі електронного урядування.
3. Типологія комунікаційних стратегій.
4. Особливості побудови комунікаційної стратегії.
5. Технології соціальних медіа.
6. Блогосфера як комунікативний простір.

Завдання

1. Підготувати матеріали посту у соціальні мережі на тему «Комунікаційні технології – спланований вплив на суспільство».
2. Проаналізувати і описати організацію корпоративних комунікацій у мережі Інтернет двох установ на вибір.
3. Підготувати тези доповіді на тему «Соціальні мережі як фактор інформаційної безпеки».

Вимоги до завдань

1. Матеріали посту – 1,5 сторінки.
2. Обсяг опису однієї установи – 1 сторінка.
3. Обсяг тез – 3 сторінки. Тези мають бути придатними для практичного застосування.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (2 бали), самостійність мислення (1 бал), аргументованість тез (2 бали).

Тема 7. Рівні комунікації (12 год.)

1. Інтерперсональна комунікація.
2. Мікро-, міді-, макро-комунікація.
3. Ефективність масової комунікації.
4. Особливості внутрішніх комунікацій в організації.
5. Жанри публічної комунікації.
6. Політична комунікація в інформаційному суспільстві.

Завдання

1. Укладіть питання інтерв'ю для газети, журналу, телебачення або радіо з відомим представником вашої професійної сфери.
2. Визначити і схарактеризувати структуру ораторського виступу будь-якого політичного діяча перед виборами.
3. Підготувати тези доповіді на тему «Документаційне забезпечення ділової комунікації».

Вимоги до завдань

1. Матеріали інтерв'ю – 1 сторінка.
2. Обсяг тез – 3 сторінки. Тези мають бути придатними для практичного застосування.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (2 бали), самостійність мислення (1 бал), аргументованість тез (2 бали).

Тема 8. Прикладні комунікації: соціальні, кризові, міжнародні, міжкультурні, політичні, релігійні (12 год.)

1. Характерні риси міжкультурної комунікації..
2. Культурна дистанція.
3. Сучасні тенденції в кризових комунікаціях.
4. Вертикальна та горизонтальна релігійна комунікація.
5. Міждисциплінарність теорії міжкультурної комунікації.
6. Культурний шок.

Завдання

1. Укладіть перелік нейтральних, «безпечних» тем у міжкультурній комунікації.
2. Наведіть приклад і проаналізуйте кризову ситуацію як подію, яка зачіпає масову аудиторію ЗМІ.
3. Підготувати тези доповіді на тему «Основні комунікаційні навички у діловій комунікації різних національностей».

Вимоги до завдань

1. Перелік тем – 1 сторінка.
2. Обсяг тез – 3 сторінки. Тези мають бути придатними для практичного застосування.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (2 бали), самостійність мислення (1 бал), аргументованість тез (2 бали).

Тема 9. Конфлікти, їх види, причини виникнення (12 год.)

1. Психологічні аспекти конфліктів.
2. Види поведінки при появі конфліктних ситуацій.
3. Методи врегулювання конфліктів та запобігання ним.
4. Секрети медіації.
5. Стратегія вирішення конфлікту – співробітництво.
6. Техніки зниження і підвищення напруги під час конфлікту.

Завдання

1. Підготувати матеріали до рольової гри на тему «Конфліктогени як чинники конфліктів».
2. Наведіть приклад двох ситуацій із власного життя, які призвели до конфлікту. Опишіть обрані Вами стратегії вирішення обраних конфліктних ситуацій.
3. Підготувати тези доповіді на тему «Конфлікт – розвиток».

Вимоги до завдань

1. Матеріали до рольової гри мають бути розраховані на 30 хвилин гри.
2. Обсяг тез – 3 сторінки. Тези мають бути придатними для практичного застосування.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (2 бали), самостійність мислення (1 бал), аргументованість тез (2 бали).

Тема 10. Методи і форми комунікативного аналізу (12 год.)

1. Пасивні, активні методи комунікативного аналізу.
2. Принципи комунікативного аналізу тексту.
3. Психологічний аналіз конфліктних комунікативних ситуацій.
4. Особливості і структура контент-аналізу.
5. Прагматичний підхід до аналізу тексту.
6. Політичний аналіз: сутність, структура, методи.

Завдання

1. Підготувати матеріали до диспуту на тему «Гендерні аспекти професійної комунікації».
2. Здійснити психологічний і прагматичний аналіз однієї комунікативної ситуації з життя.
3. Підготувати тези доповіді на тему «Специфіка ведення переговорів».

Вимоги до завдань

1. Матеріали до диспуту мають бути розраховані на 30 хвилин.
2. Обсяг тез – 3 сторінки. Тези мають бути придатними для практичного застосування.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (2 бали), самостійність мислення (1 бал), аргументованість тез (2 бали).

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль 1

Пройдіть тест, складений на основі матеріалів тем дисципліни:

Приклад запитань:

1. Комунікативний канал – це:
 - А) кількість інформації, що може бути передана упродовж комунікативного епізоду;
 - Б) повідомлення, що має вагому змістову цінність;
 - В) посередник, за допомогою якого повідомлення надходить від відправника до отримувача;

Г) внутрішньо корпоративний обмін усіма видами інформації, що долає функціональні та ієрархічні кордони.

Вимоги до проходження тесту:

1. Обрати одну правильну відповідь.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

	Оцінка
Відмінно 25-23	Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)
Дуже добре 22-20	Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (рівень вище середнього)
Добре 19-17	Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)
Задовільно 16-15	Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (рівень нижче середнього)
Достатньо 14-10	Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (рівень нижче середнього)
Незадовільно 9-7	Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)
Незадовільно 6-1	З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль з дисципліни проводиться відповідно до робочого навчального плану у формі заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою. Під час заліку засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з 2

змістових модулів оцінюється за результатами поточного контролю (поточного опитування, виконання самостійної роботи, робіт на практичних заняттях, тестування тощо) протягом семестру (див. 6.1). Мінімальна кількість балів – 35.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю (для самоконтролю)

1. Сутність, особливості комунікації як наукового явища.
2. Історико-теоретичні етапи розвитку теорій комунікації.
3. Комунікація, спілкування, інформація: співвідношення понять.
4. Стадії комунікації.
5. Типологія комунікацій.
6. Спрямованість комунікації.
7. Ознаки комунікації.
8. Функції комунікації.
9. Закони комунікації.
10. Комунікативний процес.
11. Структура комунікативного процесу, моделі комунікації.
12. Канали комунікації.
13. Вербальна, невербальна, паравербальна комунікація
14. Технічні канали комунікації.

15. Комуникативний бар'єр.
16. Чинники комуникативних бар'єрів.
17. Види комуникативних бар'єрів: соціальні, відносин, нерозуміння, психологічного походження.
18. Шляхи подолання комуникативних бар'єрів.
19. Стереотипи у процесі комунікації.
20. Ефективна комунікація.
21. Показники ефективної комунікації.
22. Культура ділових комунікацій.
23. Причини неефективності комуникативної взаємодії.
24. Принципи організації ефективного комунікаційного процесу.
25. Маніпулювання.
26. Складові комуникативної технології.
27. Характеристика основних комуникативних технологій.
28. Технології політичної комунікації.
29. Психотерапія як комуникативна процедура.
30. Індустріальні засоби організації комуникативних процесів у суспільстві.
31. Рівні комунікації.
32. Публічна комунікація, публічний простір.
33. Засоби масової комунікації.
34. Організаційна комунікація.
35. Функції, форми організаційних комунікацій.
36. Міжнародні та міжкультурні комунікації.
37. Соціальна комунікація.
38. Кризова комунікація.
39. Управління кризовими комунікаціями.
40. Релігійна комунікація.
41. Політична комунікація.
42. Функції політичної комунікації.
43. Сутність, ознаки конфліктів.
44. Особливості конфліктної поведінки.
45. Стратегії розв'язання конфліктів.
46. Комплексний комуникативний аналіз і його складові.
47. Семіотичний аналіз та його основні складові.
48. Об'єкти дослідження контент-аналізу.
49. Прагматичний аналіз та його складові.
50. Психологічний аналіз: основні форми.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
А	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками

B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ
«Комунікативний практикум»
(денна форма)

Разом: 180 год., лекційні заняття – 20 год., практичні заняття – 28 год., самостійна робота – 120 год., модульний контроль – 12 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II				
Назва модуля	Теоретико-методологічні основи комунікації					Практичні засади комунікації				
Теми лекційних занять	Вступ до комунікативного практикуму. Сутність, особливості комунікації як предмет наукового пізнання 11	Комунікація як процес в інформаційно-суспільстві 11	Канали комунікації. Вербальна, невербальна, паравербальна комунікація 11	Комунікативні бар'єри 11	Етапи, умови і засоби ефективної комунікації. Мовний вплив і маніпулювання 11	Сучасні комунікативні технології 11	Рівні комунікації: міжособистісна, групова, публічна, ділова, бізнесова, масова, організаційна комунікації 11	Прикладні комунікації: соціальні, кризові, міжнародні, міжкультурні, політичні, релігійні 11	Конфлікти, їх види, причини виникнення 11	Методи і форми комунікативного аналізу 11
Теми практичних занять			Комунікативна компетентність фахівця 22	Механізми міжособистісної комунікації 22	Етикет і культура комунікації 22		Публічний виступ мистецтво оратора 22	Опосередковані комунікації	Конфлікти у спілкуванні та вирішення 22	Ділові зустрічі та переговори 22
Самостійна робота	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Види поточного контролю			Модульна контрольна робота 1(25 балів)	Модульна контрольна робота 1(25 балів)	Модульна контрольна робота 1(25 балів)			Модульна контрольна робота 1(25 балів)	Модульна контрольна робота 1(25 балів)	Модульна контрольна робота 1(25 балів)
Підсумковий контроль	залік									

K = 364:100 = 3,64

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Бурмака Т. М., Великих К.О. Комунікативний менеджмент : конспект лекцій. Харків, 2019. 69 с.
2. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація. Навчальний посібник. Київ, 2006. 257 с.
3. Гавра Д. П. Основи теорії комунікації. 2018. URL: https://stud.com.ua/107347/zhurnalistika/osnovi_teoriyi_komunikatsiyi
4. Гошовська В. А., Пашко Л. А., Ларіна Н. Б. Комунікації в публічному управлінні : аспекти організаційної культури та ділового спілкування. Київ, 2016. 30 с.
5. Гузар О. Комунікативне лідерство керівників освітніх закладів : навчальний посібник. Київ, 2016. 40 с.
6. Жигайло Н. М. Комунікативний менеджмент : навч. Посібник. Львів, 2012. 368 с.
7. Литвин В.В. Технології менеджменту знань : навч. Посібник. Львів, 2010. 260 с.
8. Малевич Л.Д. Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Ефективна комунікація в професійній діяльності». Рівне, 2019. 42 с.
9. Малімон В.І. Комунікативні технології в публічному управлінні: навчально-методичні матеріали. Івано-Франківськ, 2018. 51 с.
10. Писаревський І. М., Александрова С. А. Професійно-комунікативна компетентність (в туризмі) : підручник. Харків, 2017. 175 с.
11. Семенюк О. А., Паращук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації. Київ, 2010. 240 с.
12. Тихомирова Є. Б., Постолюк С. Р. Конфліктологія та теорія переговорів : підручник. Рівне, 2007. 388 с.
13. Хижняк Л. М., Федорова Г.Ю. Комплекс навчально-методичного забезпечення з дисципліни «Теорія і практика комунікацій». Харків, 2019. 113 с.
14. Шибаніна О. В., Клочан В. П., Тищенко С. І. Комунікації в публічному адмініструванні : конспект лекцій. Миколаїв, 2018. 200 с.

Додаткові:

1. Бабич Н. Д. Культура фахового мовлення : навчальний посібник. Чернівці, 2016. 496 с.
2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Підручник. Київ, 2004. 344 с.
3. Будник О.Б., Фомін К. В. Комунікативна педагогіка: навчальний посібник. ІваноФранківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 92 с.

4. Гринчук Ю.С., Хахула Л.П., Коваль Н.В., Комунікативний менеджмент. Методичні рекомендації. Біла Церква, 2019. 73 с.
5. Грищенко Т. Б., Грищенко С. П., Іщенко Т. Д. Етика ділового спілкування : навчальний посібник. Київ, 2017. 344 с.
6. Єщенко Т.А. Теорія і практика професійної комунікації. Львів, 2019. 65 с.
7. Карамушка Технології роботи організаційних психологів: Навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. та слухачів ін-тів післядиплом. Освіти. Київ, 2005. 366 с.
8. Кушнір Р. Мистецтво відповідального спілкування. Дрогобич, 2017. 240 с.
9. Нікітіна А.В. Педагогічний дискурс учителя-словесника : монографія. Київ, 2013. 338 с.
10. Пашко Л. А., Ларіна Н. Б., Руденко О. М. Комунікативна компетентність керівника : навчально-методичні матеріали. Київ, 2013. 76 с.
11. Федосова Г. Л. Соціально-психологічні умови подолання комунікативних бар'єрів студентської молоді : дис... канд. психол. наук: 19.00.05. Київ, 2007. 304 с.
12. Черножук Ю. Г. Практикум з психології спілкування. Конспекти лекцій : навч. посібник для студентів педагогічних ВНЗ. Одеса, 2011. 67 с.
13. Чічановський А. А., Старіш О. Г. Інформаційні процеси в структурі світових комунікаційних систем : підручник. Київ, 2010. 568 с.

Завдання для практичних занять

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи комунікації.

Практичне заняття № 1. Комунікативна компетентність фахівця (4 год.)

План

1. Сутність і особливості комунікативної компетентності фахівця.
2. Складові комунікативної компетентності фахівця.
3. Чинники комунікативної компетентності фахівця.
4. Технології розвитку комунікативної компетентності фахівця.

Практичне заняття № 2. Механізми міжособистісної комунікації (4 год.)

План

1. Особливості міжособистісного сприйняття.
2. Механізми взаємовпливу в міжособистісних стосунках.
3. Психологічні механізми захисту у спілкуванні.
4. Засоби ефективного переконання.

Практичне заняття № 3. Етикет і культура комунікації (4 год.)

План

1. Особливості етикету в комунікаціях.
2. Уміння говорити і слухати.
3. Транскультуральний підхід у комунікаціях.
4. Комунікативні ознаки культури мовлення.

Змістовий модуль 2. Практичні засади комунікації

Практичне заняття № 4. Публічний виступ – мистецтво оратора (4 год.)

План

1. Види публічних виступів.
2. Вимоги до публічних виступів.
3. Структура публічних виступів.
4. Самопрезентація у публічному виступі.

Практичне заняття № 5. Опосередковані комунікації (4 год.)

План

1. Комунікації телефоном.
2. Комунікації у мережі інтернет.
3. Види, засоби, канали передачі письмових повідомлень.
4. Принципи письмових комунікацій.

Практичне заняття № 6. Конфлікти у спілкуванні та їх вирішення (4 год.)

План

1. Причини і динаміка конфліктів.
2. Типологія конфліктів.
3. Конструктивні, деструктивні сторони конфлікту.
4. Внутрішньоособистісний конфлікт.

Практичне заняття № 7. Ділові зустрічі та переговори (4 год.)

План

1. Особливості підготовки і проведення ділових зустрічей.
2. Стратегії ведення переговорів.
3. Тактичні прийоми ведення переговорів.
4. Основи ділового протоколу.